

De tre brødre (fra venstre) Ivaluartjuk, Aua og Pilakapsi, der alle er åndemanere/angakokker og har høj status. Foto: Therkel Mathiassen, Nationalmuseet.

Det er bidende koldt. Der forsøges hvalrosfangst fra 8-4, jeg tager med.

Da jeg kommer hjem, er Bangsted, Bådsmanden med sin kone Aqataq og Auas to sønner kommet. Kort efter kommer også Kublo ("Tommelfingeren") og Taparte ("Danseren") tilbage. De var for en uges tid siden draget på rensjagt i en forrygende snestorm uden proviant, det havde været en hård tur, men de havde fået otte rensdyr. En aften kunne Taparte ikke finde tilbage til slæden, men måtte bygge snehus med et renshorn og havde intet at spise. De sidste dage havde de intet haft at koge ved, og det var for koldt at spise frossent kød.

Onsdag
8. februar

Bangsted, K.R. og jeg sammenligner ure og går så lidt ind i det lave ensformige land, i bidende kulde. Bådsmanden fortæller, at Freuchen har brækket et ribben. Han bygger sig nu en "idealslæde", lang og smal som Aivilikernes, men med opstandere og korte skagler – bare det nu går godt!

Vi får vist svært travlt på Baffinland, hvis vi skal nå alt, hvad vi ønsker. Vi kommer næppe fra Iglulik før 1. april. Hvalrosjægerne fik i dag en hvalros.

Ningio (Aqataq) er så sød i mandsdragt, med bjørnebukser og Kap York-kamikker, hun er her meget bly og stille, hun er endnu ikke vant til de nye omgivelser.

Torsdag
9. februar

“Vore egne piger”, som Mathiassen kalder dem i Therkel Mathiassen: *Med Knud Rasmussen blandt Amerikas Eskimoer* (1926). Aqataq, Apaq og Arnarulunguaq ved Itibdjeriang. Apaq er datter af Aua og Tapartes kone. Foto: Therkel Mathiassen, Nationalmuseet.

Fredag
10. februar

Vi tager en tur ud til Itibdjeriang-odden (Pt. Elizabeth) for at se på geologien, den sædvanlige gnejs med skurestriber.

Lørdag
11. februar

I dag går turen lidt ind over landet mod NØ til kysten en mils vej nord for Pt. Elizabeth.

Søndag
12. februar

Det er forholdsvis mildt, -33°C med tåge og isnåle i luften. Vi tager igen en tur ud til odden.

T.v. Taparte, der er gift med Apaq og tilhører befolkningsgruppen netsilik, som hører hjemme i landet vest for Hudson Bay. Foto: Therkel Mathiassen, Nationalmuseet.

T.h. Apaq, Auas datter, festklædt i smukt dekoreret dragt. Foto: Therkel Mathiassen, Nationalmuseet.

I dag tager K.R. og Taparte ned til det sted, hvor Bådsmanden har efterladt et depot, syd for Tulukan, medens Qavigarssuaq vender tilbage til Stationen på Danskeøen. Jeg besøger Usugtaoq i hans snehus, hans kone er ret gammel med et ansigt som sandpapir. Stadig ingen Freuchen.

Mandag
13. februar

Kl. 5 om eftermiddagen kommer Arqioq og hans kone Arnanguaq, og en time senere kommer Freuchen, de havde brugt fire dage fra Danskeøen.

Tirsdag
14. februar

Nu drøftes de videre planer med K.R. og Freuchen. Det bestemmes, at Bangsted skal blive her, til Usugtaoq vender tilbage, efter at han har fulgt os op til Usugarsuq (ca. 1/3 af vejen til Iglulik).

Onsdag
15. februar

Freuchen er ikke meget generet af sit ribben, men kan dog ikke tage så hårdt fat. Han overtager ursammenligningerne. Vi kigger stjerner om aftenen.

Apaqs smukke dragt er fremstillet af rensdyrskind og besat med glasperler og små farvede skindstykker. Den blev fragtet til Danmark og kan ses udstillet på Nationalmuseet. Se evt. også <https://skinddragter.natmus.dk/clothing>, hvor også andre hjembragte dragter kan ses. Foto: Roberta Fortuna, Nationalmuseet CC-BY-NC.

Torsdag
16. februar

Det er klart og stille vejr, -38°C , op ad dagen varmer solen lidt! Om morgenen tager K.R., Ningio, Arnarulunguaq, Qavigarssuaq og Taparte afsted tilbage til Danskeøen, hvor de skal blive den første måneds tid. Taparte har vi ansat til medhjælp på stationen.

Fredag
17. februar

Jægerne fanger stadig ingen hvalrosser, der er ikke kommet nyis og derfor ingen chancer for fangst de første par dage.

Situationen er nu pludselig ved at blive mindre gunstig: Vi opdager nemlig, at K.R. og Qavigarssuaq er taget afsted med 13 stk. hvalroskød med spæk og et helt sælskind fyldt med spæk.

Tilbage for os, der har 4000 km for os, og for hvem hver dag nu er kostbar, er der kun et stykke kød, hvoraf noget spæk er taget. Det sidste spæk er nu i lamperne – så må det gå ud over petroleummen, hvoraf vi ikke har for meget, og hundene kan ikke fodres, før der fås fangst. Hele vores Baffin-rejse står på spil!

Atter en forgæves fangstdag, ingen nyis. I dag er lampen slukket i Usugtaoqs og Qaunaks huse. I morgen slukkes de her. Vi kan ikke få vores tøj tørret, før der bliver fangst. Nataq, en af Auas sønner, får en sæl.

Lørdag
18. februar

Jeg snakker med Aua, der morer sig meget over alle Cleveland's løgnehistorier.

Vi har nu kraftig nordenvind med fygning, -36°C . Jeg læser Raskolnikov ("Forbrydelse og Straf" af Dostojevskij) i soveposen til kl. 5, det er ikke vejr til observationer. Igen har vi forgæves fangst. Sælen i går har skaffet spæk til lamperne i dag, men i morgen er det forbi.

Søndag
19. februar

Om morgenen afrejser Kublo med et kraftigt spand til Danskeøen for at hente det spæk, K.R. tog med.

Mandag
20. februar

Vi kan ikke rejse, før han kommer tilbage. Jeg læser Raskolnikov, og det er Freuchens fødselsdag, så vi får kakao (voldsomt sveden) med klattekager, kiks og ananas.

Der er stadig kraftig N-vind, med stærk fygning, -36°C . Atter en dag i uvirk-somhed. Qulitalik er på hvalrosfangst, men forgæves, han så fem hvalrosser, men isen er for dårlig.

Tirsdag
21. februar

I dag er det Littens fødselsdag, der fejres med kakao, slotskiks, og mange tanker går hjemad til det lille myr.

Samme dag skriver Asta til sin mand, hvad Mathiassen dog først får mulighed for at læse præcis et år senere: "I dag på Littens fødselsdag må jeg gøre alvor af at skrive igen, jeg har ikke kunnet i den sidste tid. Jeg vil jo nødig gøre dig ked af det, men den sidste tid har været meget svær for mig, jeg har aldrig før i livet mødt noget, der har taget tilnærmelsesvis på mine kræfter som dette.

Jeg har også nu mærket, hvad det er at stå helt ene, det er meget sværere for mig at undvære dig nu, end lige da du var rejst”.

- Onsdag 22. februar Atter uvirksomhed, og forgæves hvalrosfangst.
- Torsdag 23. februar Jeg går langs kysten og op på en højderyg ca. 100 m o.h. for at observere geologi og botanik. Der er gamle marine strandvolde helt op til toppen. I gnejsklipperne er der her mange granater (*en halvædelsten*). Oppe på højderyggen er et køddepot, og her finder jeg en af Auas knive. Atter har vi forgæves hvalrosfangst.
- Fredag 24. februar Kublo kommer tilbage om morgenen kl. 8 med noget af det kød, K.R. havde taget. Han har kørt hele natten og medbringer spæk, tre stykker kød og lidt proviant. Stadig forgæves hvalrosjagt.
- Lørdag 25. februar Nataq tager på rensjagt igen og kommer hjem med ét. Atter forgæves hvalrosjagt. I overmorgen kan vi så forhåbentligt gå nordpå og vil da forsøge hvalrosfangst ved Pitorqaq. Min mave er lidt i uorden, ingen afføring i tre dage, i dag overordentligt lidt. Freuchen observerer stadig, med en forbavsende hårdførhed, ofte er en finger frossen, når han er færdig.
- Søndag 26. februar Dagen går med indpakning og optælling af vores forråd. I den anledning får vi om eftermiddagen te med festpandekager m. jordbærsyltetøj, om aftenen gulasch og frugt. Freuchens teodolit er nu i uorden. Qaunaq kommer hjem efter ti dages heldig jagt: Han har fået tre rensdyr.
- I morgen skal vi afrejse til Pitorqaq, Freuchen, jeg, Arqioq med Arnanguaq, Bådsmanden, Aua med Orulo, Usugtaoq og Qulitalik, de to sidste returnerer antagelig fra Pitorqaq, medens Aua og Bådsmanden vil følge os videre til Iglulik.
- Så er atter et afsnit af ekspeditionen til ende, et ufrivilligt afsnit på tre uger, der hedder Itibdjeriang.
- Men ikke et uinteressant ophold, for her har jeg stiftet bekendtskab med eskimoerne, som de lever i deres eget hjem, og fået godt kendskab til en ny del af Melville Peninsula. En del genstande, vi har samlet sammen, bliver sendt herfra med Bangsted, der skal blive her, indtil han om en uges tid hentes af Qavigarssuaq for derefter at gå sydpå sammen med Knud Rasmussen.

Fastelavnsmandag. Atter en dag spildt: Medens vi pakker sammen tidligt om morgenen, siger Aua, at vejret ikke ser godt ud, det er alt for tåget. Snart bliver alt dog klarere, men nu siger han, at det er for sent at rejse, så ville vi alligevel skulle overnatte to gange før Pitorqaq. Ved middagstid er tågen forsvundet, men til gengæld blæser en kraftig NV-vind op med stærk fygning, -34°C .

Mandag
27. februar

Forsyninger, der medtages fra Itibdjering til Baffinrejsen, forår 1922

Proviant:

6 dåser plumbudding
2 dåser smør
5 dåser sardiner
1 dåse bolsjer
19 dåser slotskiks
Saccharin 16 dåser à 250 tabletter
Bagepulver 25 stk. + 4 flasker
1 pose mandler, 1 pose rosiner,
1 pose tørrede æbler
1 $\frac{3}{4}$ sæk rugmel (25 kg)
3 sække hvedemel (10 kg)
2 sække havregryn (25 kg)
Te 25 pakker (à 50 g)
1 pose salt, 20 stk. tørrede urter
Sukker 25 kg + 1 pose strøsukker
40 dåser mælk
Kaffe 4 sække
Hundepemmikan 136 dåser
Menneskepemmikan 52 dåser

Handelsvarer, materialer:

15 æsker lys à 6 lys
3 store pakker tændstikker
à 100 æsker + 60 æsker
5 savfile

4 dus. toiletsæbe
10 stk. marseillesæbe
8 par snebriller
6 kg chokolade
6 dus. ruller sytråd
3 dåser cut plug (fiskeagn)
8 lommeknive
15 primus reservenåle,
reserve primusbrænder
2 bukseremme, 1 lille rem
3 pakker vat, 1 pakke bind,
1 pakke lampevæge
3 par fingervanter
7 dåser alkohol
20 dåser magnesium bomber
7 økser
5 savknive
1 huggekniv
16 mindre knive
2 nøgler sejl garn
28 ruller film til store apparat
36 ruller Westpocket film
10 piber
2 $\frac{1}{2}$ kg Cavendish-tobak
Petroleum

Mathiassen, Arqioq og Freuchen fortsætter til Iglulik

Tirsdag
28. februar

Vi tager afsted fra Auas boplads Itibdjeriang kl. 10 i klart vejr, -41°C . En svag vind blæser sveden bort fra vores pander. Seks slæder starter i denne orden: Aua med Orulo, Qulitalik m. lille dreng, Arqioq med Arnunguaq, Bådsmanden, Usugtaoq, Qulitalik og Freuchen. Vores gamle moder Orulo løber i forvejen for at finde den bedste slædevej. Jeg går. Mine sager er på Bådsmandens slæde, men i øvrigt bevæger jeg mig ganske uafhængigt af slæderne.

Vi kører mod nord og ned til kysten. Herfra kører slæderne ud på havisen, snart jævn is, snart skrueis, medens jeg for en del går på land, navnlig på næs-sene, medens jeg i reglen går tværs over bugterne.

Kl. 5 gør vi holdt på havisen og bygger to snehuse, jeg sover hos Aua. Jeg var ikke særlig træt, men blev det af at slæbe de tunge sneblokke.

Marts

Onsdag
1. marts

Jeg vågner kl. 6 og går afsted kl. 8, de andre kører en times tid senere. Vejret er noget usigtbart, -35°C .

Undervejs går jeg op på et højdedrag og observerer geologien. Kl. 2 når jeg slæderne, de havde slået lejr i bunden af en bugt og var ved at bygge et stort snehus. Aua mener, at der her er hvalroschancer, hvorfor vi skal blive her i hvert fald en dag.

Torsdag
2. marts

Kl. 8 drages på hvalrosfangst, jeg kører et lille stykke med og går så op i landet for at se på landskabet, fotograferer Cap. Wilson og tager stenprøver. Er tilbage kl. 4. Freuchen bliver tilbage, han har dårlig ryg.

Hvalrosjægerne vender hjem uden udbytte, men de har set fem hvalrosser. Aua skød en unge, men da han ingen harpun havde med, kunne han ikke få fat i den.

Fredag
3. marts

Klart vejr, -45°C , bidende koldt. Hvalrosjagten forsøges igen, men forgæves.

Jeg tog den med ro, blev i soveposen til middag, fik kakao, pandekager, plumbudding. Om eftermiddagen går jeg lidt ud og registrerer plantearter.

Lørdag
4. marts

Vi skulle have rejst her til morges, men to af Qulitaliks hunde er løbet bort, og uden dem kan han ikke rejse, og vi kan ikke selv finde hans rensdyrdepot. Altså må vi vente, til han finder dem.